

گم شدن در کوهستان

مسیرهای کوه را باید مثل کف دست بشناسی. اگر ندانی، ورودت به کوه با خودت است و خارج از شدن آن با خدا. سه کوهنوردی که از اراک به قله اشترانکوه رفته بودند هم اسیر نابلدی خود از پیچ و خم های کوهستان شدند: «آنها در ادامه مسیر خود، به جای این که به سمت چپ بروند، به اشتباه به سمت پرتگاه رفتند و دچار مشکل شدند. پس از تماس با ما، متوجه شدیم، راه را اشتباه رفته اند. یکی شان حال

مساعدی نداشت و به آنها گفتم تا تیم ما برسد، چند ساعت طول می کشد و برای نجات جان خود، چاره ای جز حرکت کردن ندارند. بچه های امدادگر اراک و الیگودرز هم آمدند تا با هم عملیات را پیش ببریم. زمان مهم بود و برای همین، به دونفر از بچه های آماده و سر حال گفتم به جای این که

مصدوم را بیاورید، همان جا کمپی برپا کنید. ضمن این که دائم به آن سه نفر یادآوری می کردم که تحرک داشته باشند تا هلیپوترمی یا سرمازدگی به آنها غلبه نکند. بچه ها کار را شروع و در تاریکی شب، یکی از قله های خطرناک به نام کول جنو را صعود کردند. درست لحظه ای که مصدوم داشت وارد کما می شد، نیروها به ۱۰۰ متری زیر قله رسیدند و پس از برپا کردن چادر، تا صبح کنار هم نشستند و فردای روز حادثه بالگرد امداد آنها را نجات داد.

تراژدی مرگ ۹ کوهنورد حرفه ای

مرگ ۹ کوهنورد حرفه ای مشهدی، یکی از غمبارترین تراژدی های آذر ۹۶ بود. آن سال، تیم ۱۴ نفره ای همراه یک راهنمای محلی به سمت ارتفاعات اشترانکوه حرکت کردند، اما تعداد بالای نفرات، فنی بودن قله کول جنو و هوای ناپایدار، سه فاکتوری بود که داستان دردناک آنان را تا مدت ها بر سر زبان ها انداخت: «با کولاکی شدن قله، راهنما متوجه وخامت اوضاع شد و تیم پشتیبان با من هماهنگ کردند و گفتند درگیر شده ایم و به کمک نیاز داریم. پس از آماده شدن تیم، کوهنوردان اعلام کردند که یکی از اعضای گروه به دلیل هلیپوترمی حالش خوب نیست و بهتر است تیم امداد هرچه زودتر حرکت کند. ساعت حرکت ما دو، سه شب بود و چند ساعت زمان می برد تا به آنها برسیم. تلاش زیادی انجام شد تا عملیات به خوبی تمام شود، اما شانس با ما و آنها یار نبود. کوهنوردی که منتظر کمک بود، فوت شد و هشت کوهنورد دیگر همراه راهنمای شان نیز مفقود شدند. با بالگرد و پس از هماهنگی با خلبان به مسیری رفتیم که احتمال می دادم رفته باشند، اما اثری از آنها نبود. به پایین دره رفتیم و شروع به جست و جو کردم که متاسفانه همان لحظه دو کوله پیدا کردم. برای ما مسجل شد که هر ۹ نفر زیر بهمن مدفون شده اند. پیکر آنها را یافته و تحویل خانواده ها دادیم.»

سقوط از کوه

حدود چهار، پنج سال پیش منطقه گردشگری تونل برفی ازنا شاهد مرگ پیرمردی بود که قربانی صعود بی برنامه خود به کوه شد. او همراه پسرش بود و آنها یا برای کنجکاوی یا چیدن ریواس از زیر برف از ارتفاعی بالا رفتند. بعد از مدتی، پیرمرد متوجه ناهمواری مسیر شد و سعی کرد آرام آرام پایین بیاید،

اما متاسفانه در یک لحظه تعادلش را از دست داد و از ارتفاعی به طول ۴۰ تا ۵۰ متر سقوط و در دم فوت کرد. پس از اطلاع از این حادثه، همراه تیم امداد به محل سانحه رفتیم و متوجه شدیم علائم حیاتی ندارد. متاسفانه این دو به دلیل ساده انگاشتن مسیر در راه برگشت دچار مشکل شدند و این اتفاق تلخ رخ داد پدر فوت کرد اما پسرش زنده ماند. بسیاری از مردم از ارتفاعی بالا می روند و راحت هم گره های زیر پای شان را پیدا می کنند، اما در زمان فرود، متوجه می شوند که نه تحمل ارتفاع زیر پای شان را دارند و نه می توانند گره هایی که هنگام بالا رفتن پا را روی آن گذاشته بودند، پیدا کنند. برای همین به راحتی دچار مصدومیت شدید یا مرگ می شوند.

چند هشدار مهم

به گفته خلیلی، هم افرادی تجربه و هم با تجربه باید به نکات مهمی توجه کنند تا درگیر حوادث کوهستان نشوند: «اینها برای صعود باید با کسانی همراه شوند که بیشترین کار عملی را در کوهستان انجام داده اند و داشتن یک مدرک از سوی فدراسیون کوهنوردی کافی نیست. باید بدانند هر لحظه ممکن است یک شب را در کوهستان سپری کنند، بنابراین به تجهیزات مانند چادر، وسایل گرمایی، کاپشن پر، پیگ نیک، کیسه بیواک انفرادی، چراغ پیشانی، چند نوع دستکش... و البته آب و آذوقه کافی نیاز دارند. اگر راه گم کردند یا گرفتار کولاک شدند، می توانند غار برفی یا گودال بکنند و با پوشیدن کاپشن پر وارد آن شوند. در صورت داشتن آنتن تلفن همراه از نیروهای امدادی درخواست کمک کنند که البته من به افراد بی تجربه توصیه نمی کنم غار برفی بکنند، زیرا به دانش و تخصص نیاز دارد.»

باتجربه ها هم هر چند کوله بار تجربه اند، اما خواندن توصیه های کوهنوردان کارگشته خالی از لطف نیست: «اینها چون ریسک پذیر هستند، حتما داده های هواشناسی را به دقت بررسی کنند و از مسیرهای بهمنی در زمستان مطلع باشند.»

حال جست و جو بودم که ناگهان چشمم به یک لکه سیاه خیلی کوچک در برف افتاد. چون سنگ و بوته زیادی از زیر برف بیرون زده بود، دیدن آن لکه سیاه یک معجزه بود. از خلبان خواستم ارتفاع را کم کند و وقتی ارتفاع کم و به چهار، پنج متر رسید، پریدم پایین. با تلاش زیاد خود را به لکه سیاهی رساندم که دیده بودم. وقتی نزدیک آن شدم، متوجه بیرون ماندن ۱۰ سانتی متر کاپشن فرد مفقودی از زیر برف شدم. برف را کنار زدم و بدن آخرین مفقودی هم از زیر برف پیدا شد. او هم یخ زده بود. جنازه را بسکت و از منطقه خارج کردیم. پیش بینی های درست در انجام ماموریت باعث شد این عملیات منجر به فوت عده ای دیگر نشود.»

نکات مهم برای کوهنورد های کم تجربه و بی تجربه

نوروزی تاکید می کند: «هرکس می خواهد به کوه برود، باید سطح خود را بسنجد و با توجه به فصل آن، تجهیزات مورد نیاز خود را بردارد و تخصص آن را نیز داشته باشد. پیش از حرکت نیز حتما به یک گروه، خانواده یا اطرافیانش اطلاع دهد که قرار است به چه منطقه ای بروند، نام منطقه را بگویند، چند ساعت طول می کشد و چه زمانی برمی گردند. مزیت دانستن این اطلاعات این است که اگر دچار حادثه شدند، امداد رسانی با دانستن اطلاعات دقیق صورت گیرد. ضمن این که شماره تلفن امداد ۱۱۲ را نیز به یاد داشته باشند تا در مواقع ضروری که در کوهستان دچار مشکل شدند با آن تماس بگیرند.»

دست و پاهایش به شدت سرما زده شده بود و وضعیت جسمی نامناسبی داشت. با بالگرد تماس گرفته و هماهنگ کردیم تا او را ببرد. در ادامه جست و جو و به فاصله ۱۰۰ متر، اجساد دو نفر دیگر از مفقودی ها را کنار رودخانه پیدا کردیم. این در حالی بود که در تمام طول شب سعی کرده بودند با سوزاندن شاخ و برگ درختان و کفش و کیف و کوله پشتی، خود را گرم نگه دارند تا زنده بمانند، اما متاسفانه آن دو به علت ناآشنا بودن با فنون کوهنوردی و طبیعت، فوت شد.»

در این بین، سرنوشت یک نفر دیگر هنوز معلوم نبود. آن یک نفر، چون از اهالی محلی بود، اهالی دو روستا اعلام آمادگی کرده و گفتند حاضرند در عملیات جست و جو برای یافتن آنان شرکت کنند. این در حالی بود که به گفته نوروزی اگر آنها می آمدند، تعداد کشته ها افزایش پیدا می کرد و این یعنی فاجعه: «هواشناسی همان شب اعلام کرد هوا قرار است برف و بورانی شود و برای همین جست و جو برای یافتن آخرین مفقودی را به شکل هوایی و زمینی آغاز کردیم. جست و جو در حال اتمام بود که به امام رضا (ع) توسل کردیم و از او برای پیدا کردن مفقودی کمک خواستیم. سوار بر بالگرد همچنان در

